

<i>Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky</i>		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:		11
Práce se sdělovacími prostředky při zásahu	Metodický list číslo	Ř
	<i>Vydáno dne: 31. října 2002</i>	<i>Stran: 3</i>

I.

Charakteristika

- 1) Povinnými subjekty, které mají podle zákona povinnost poskytovat informace **vztahující se k jejich působnosti**, jsou státní orgány a orgány územní samosprávy a veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky, tedy i HZS ČR. To se nevztahuje na poskytování osobních údajů a informací podle zvláštního právního předpisu ¹.
- 2) *Osoby pověřené plněním úkolů na úseku požární ochrany jsou povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob mají zůstat utajeny před nepovolanými osobami. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovního poměru nebo po splnění úkolu* ².
- 3) *O zproštění mlčenlivosti a jeho rozsahu rozhoduje ředitel hasičského záchranného sboru kraje* ³.
- 4) Ředitel HZS kraje, ředitel územního odboru a velitel zásahu organizují ve vzájemné shodě poskytování informací zástupcům sdělovacích prostředků buď přímo osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby pro styk se sdělovacími prostředky (zpravidla náčelník štábu, řídicí důstojník nebo operační důstojník). V organizačním řádu HZS kraje je zpravidla stanoveno, kdo je oprávněn poskytovat informace veřejným sdělovacím prostředkům. V odůvodněných případech rozhodne ředitel HZS kraje o jiném způsobu poskytnutí informací veřejným sdělovacím prostředkům.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 5) Ředitel HZS kraje, ředitel územního odboru a velitel zásahu musí včas zabránit možnosti vzniku situace, kdy zástupcům sdělovacích prostředků chybí potřebné informace. Doporučují se, zejména následující postupy a činnosti:
 - a) nečekat na vznik výše uvedené situace, reagovat včas, být aktivní vůči sdělovacím prostředkům,
 - b) vymežit stanoviště pro informování sdělovacích prostředků,
 - c) vyžadovat zřetelné označení zástupců sdělovacích prostředků na místě zásahu,
 - d) být připraven na předání objektivních a ověřených informací, t.j. místo a druh události, počty a druhy nasazených sil a prostředků, počty evakuovaných a

¹ Například zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.

² § 89 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb.

³ § 89 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

- zachráněných osob, počty zraněných, usmrcených a pohřešovaných osob, časy lokalizace a likvidace včetně postupů a hlavního úsilí jednotek, výše uchráněných hodnot pokud je známa,
- e) nepředávat informace týkající se osobních nebo průmyslových údajů postižených fyzických a právnických osob, výrobního a státního tajemství, příčiny události pokud není zjištěna a vzniklých škod,
 - f) využívat především osobního styku se zástupci sdělovacích prostředků, tzn. nepředávat významné informace zprostředkovaně (zabrání se tak nepřesnostem a zkreslení),
 - g) stanovit místo a čas kontaktu se zástupci sdělovacích prostředků a včas tuto informaci zveřejnit (důležité je tzv. načasování ve vztahu k průběhu události), při podání první a každé další informace stanovit čas a místo pro podání další informace,
 - h) při dlouhotrvajícím zásahu stanovit systém předávání pravidelných informací včetně určení osoby nebo orgánu, který informace bude poskytovat,
 - i) pokud to situace dovolí, umožnit prohlídku objektu nebo místa události, případně umožnit společnou obhlídku, např. pomocí hromadného dopravního prostředku, v doprovodu a za předchozího souhlasu majitele, uživatele nebo správce objektu,
 - j) předávané informace lze doplnit dle možnosti o videozáznam, fotografii (kromě záběrů mrtvých nebo zraněných) nebo situační nákresy za předchozího souhlasu majitele, uživatele nebo správce objektu,
 - k) posoudit, zda je vhodné předávat informace přímo v místě události nebo v jiném prostředí či objektu.
- 6) V případě nedodržení těchto postupů hrozí ztížení činnosti veliteli zásahu nebo štábu ze strany zástupců sdělovacích prostředků z důvodu chybějících informací.
- 7) Pokud jde o důležité a závažné informace, zejména s ohledem na varování obyvatelstva požadovat zveřejnění přesného znění zprávy. ***Každý, kdo provozuje hromadné informační prostředky, včetně televizního a rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit tísňové informace potřebné pro záchranné a likvidační práce***⁴.
- 8) ***V naléhavém veřejném zájmu je vydavatel povinen uveřejnit v periodickém tisku důležité a neodkladné oznámení státního orgánu a orgánu územní samosprávy, zejména je povinen uveřejnit rozhodnutí o nouzovém stavu, o stavu ohrožení státu nebo o válečném stavu. Toto oznámení musí být uveřejněno v nejbližším vydání periodického tisku následujícím po doručení jeho textu vydavateli způsobem graficky jej zvýrazňujícím a odlišujícím od ostatního obsahu periodického tisku***⁵.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 9) Velitel zásahu nebo pověřená osoba jsou povinni odmítnout poskytnutí informací nebo přístupu k nim obsahují-li skutečnosti:

⁴ § 32 zákona č. 239/2000 Sb.

⁵ § 6 zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon).

- a) tvořící předmět utajovaných skutečností ⁶,
 - b) jejichž zveřejnění by prokazatelně mohlo poškodit zájmy státu nebo společnosti nebo postiženého,
 - c) jejichž zveřejnění je v rozporu se zásadami ochrany práv občanů a dobrými mravy.
- 10) Při uzavření místa zásahu je nutné počítat zejména s následujícími komplikacemi:
- a) snaha nerespektovat omezení pro sdělovací prostředky dané velitelem zásahu, zejména snaha proniknout na místo zásahu pod různými záminkami a různými prostředky (odposlech porad, spojovacích prostředků) i na úkor vlastní bezpečnosti,
 - b) snaha o skandalizaci zásahu. ***Jestliže bylo v periodickém tisku uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby, má tato osoba právo požadovat na vydavateli uveřejnění odpovědi. Vydavatel je povinen na žádost této osoby odpověď uveřejnit*** ⁷,
 - c) zveličování vybraných skutečností,
 - d) možnost vyvolání paniky nepřesnými informacemi,
 - e) snaha sdělovacích prostředků získávat informace i od jiných, než pověřených osob.

⁶ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 246/1998 Sb., kterým se stanoví seznamy utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ § 10 odst. 1 zákona č. 46/2000 Sb.